

ARDEALUL JURIDIC

REVISTĂ LUNARĂ
DE DREPT ȘI UNIFICARE LEGISLATIVĂ

ABONAMENTUL:
pentru Instituțiuni și Autorități 500 Lei pe an
pentru Autorități Judecătorești }
" " Magistrați } 350 Lei pe an
" " Avocați }

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Str. G. Mărzescu 20
CLUJ

Publicațiuni și anunțuri pentru un număr
2 lei cuvântul
Publicațiuni și anunțuri pentru mai multe
numere 1.50 lei cuvântul

Fondator: VASILE M. DIMITRIU Consilier la Curtea de Apel din Timișoara

Comitetul de conducere și redacție:

I. MĂNESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

Directorul și proprietarul revistei

BCU Cluj Central University Library Cluj

AL. ULVINIANU

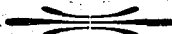
Președinte la Curtea de Apel Cluj

I. PREDOVICIU

Procuror General la Curtea de Apel Cluj

Dr. AL. DRAGOMIR

Decanul baroului adv. din Cluj

Secretar

Dr. VIRGIL. I. MĂNESCU

Doctor în drept, licențiat în filosofie
adv. stagiar

S U M A R :

Prima de asigurare. Neplata ei la termen. Consecința de
I. Mănescu.
Judecătorile de Muncă. Hotărâri date în lipsă pârâtului de
Dr. Tiberiu Russu — avocat.
Jurisprudențe Civile.

Jurisprudențe Comerciale.
Jurisprudențe Procedurale cu notă de *Al. Ulvianu.*
Jurisprudențe penale.
Jurisprudențe la diverse legi.
Recenzii.

Colaboratorii ocazionali cari au trei articole publicate au dreptul la colecția anului întreg.

Orice număr ne primit se retrimite la cerere în contul abonamentului

Prețul unui număr 35 lei

Cărți apărute:

Traian Alexandrescu avocat, fost decan al baroului de Ilfov: *Gajurile Civile și Comerciale. Problema validității lor din punct de vedere al condițiilor de formă și de fond. Indrumări și observațiuni practice pentru bănci, comercianți și creditori.* Prețul 40 lei. Depozit la ziarul „Legea”, str. I. G. Duca 47, București și la principalele librării din Capitală.

Dr. T. Moisil. Avocat consilier Cluj: *Legea de expropriere pentru cauză de utilitate publică*, adnotată și însoțită de numeroase jurisprudențe. Prețul 160 lei.

Octavian Ionescu, Doctor i Laureat al Facultății de Drept din Paris. *Obligația pe cale de voință unilaterală și ante-proiectul Codului Civil Român.* Prețul 100 lei. Iași, Tipografia concesionară Alexandru A. Terek.

Pagini de Drept. Revistă trimestrială de jurisprudență și doctrină. Sibiu. Palatul Justiției.

Florian Vasiliu, Jude-Consilier la Trib. Sibiu: *Bacșul în stadiul Juridic actual.* Prețul 20 lei. Depozit la autor.

Dr. Louis Hausknecht, Avocat. Cernăuți: *Die neue Strafgesetzgebung Rumäniens, Systematisch und übersichtlich dargestellt in deutschersprache.*

Potrivit „Inștiințări” anterioare

A apărut

In editura proprie a autorului
**Noua procedură
penală română
„Curțile cu Jurați”**

art. 349 – 438

un Volum de peste 400 pagini comentate cu
adnotări și tot felul de formulăe de

Vasile M. Dimitriu

Consilier la Curte de Apel Timișoara.

Prețul unui exemplar 250 lei neto. Cartea se poate procura — contra cost — dela autor **Str. Gh. Lazar 4 Timișoara (cetate)** sau prin Decanatele Baroului sau șef. instanțele judecătorești la comandă, în pachete colective, contra ramburs.

Tipografia »ARDEALUL« Cluj Strada Memorandului No. 22.

BANCA CENTRALA

Intreprinderi industriale fondate și co-interesate : PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
S. A. SEDIUL CENTRAL CLUJ

Industria Sârmei — fabrică de cuie și sârmă în Ghiriș, gara Câmpia-Turzii ; Filiale: Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg, Sibiu, Turda.

Fabrica de Sticlărie S. A. în Turda Capital social 50 milioane, rezerve 20 milioane. depuneri 120 milioane

George Sofronie

Prof. la Univ. din Cluj.

Principiul Naționalităților în Tratatete de Pace din 1919–1920.

Frontierele României sunt intangibile.

(Premiată de ziarul „Universul”).

București 1936.

A apărut

Tratat de Drept Cambial

de **E. Cristoforeanu**
Doctor în drept dela Roma. Avocat

Vol. I. prețul 280

Vol. II. (ultimul) prețul 320

Comanda la „Curierul Judiciar” Str. Artei 5
București

A apărut

**Colecția de legi și
regulamente Tomul
XIII. partea I. pentru
anul 1935**

a Consiliului legislativ.

Prima de asigurare. Neplata ei la termen. Consecințe.

Intreprinderile de asigurare se obligă ca în schimbul unei prime adică unei contra prestații, să ia asupra lor un risc, o desdaunare în caz de întâmplare a unui fapt de care se teme cel ce se oferă a plăti o primă.

Plata primei este deci o condiție fundamentală a răspunderii de risc și ea se face cu anticipație în lipsa de convenție contrarie.

Care sunt consecințele ne plății primei de asigurare la termenul stipulat prin contractul de asigurare, sub regimul legii pentru constituirea și funcționarea întreprinderilor private de asigurare și reglementarea contractului de asigurare din 7 Iulie 1930, care este declarată ca lege de unificare în această materie, și de ordine publică?

Legiuitorul prin expunerea de motive arată că „necesitatea unei supravegheri din partea autorității publice a întreprinderilor de asigurare nu mai poate forma astăzi obiectul vreunei îndoieli“. Deci „nu pot fi lăsate fără îndrumări sănătoase și fără supraveghere înțeleaptă“.

Din întreaga expunere de motive rezultă că legiuitorul a căutat să reglementeze aceste întreprinderi, în dorința de a asigura cât mai mult pe asigurat, pe public.

În adevăr sub imperiul vechilor legiuri, mai ales în vechiul regat, era un adevărat haos față de puținele articole ce reglementau asigurările. În Ardeal cu toate că se reglementau prin mai multe articole asigurările, totuși societățile de asigurare, ajunseseră în cele din urmă la o mare vexațiune a drepturilor asiguratului.

Noua lege desi dintr'un început a promis o reglementare mai adecvată naturii contractului de asigurare, totuși, printr'o redactare nu tocmai clară a pus pe justițiabili într'o situație de confuzie. E drept și e ușor de închipuit, că legiuitorul a fost silit să cedeze pe alocurea, față de insistențele Societăților de asigurare, care se vedeau atinse în interesele lor de până atunci.

Ca să înțelegem și mai bine care a fost intenția legiuitorului, pentru cazul când asiguratul nu plătește prima, e destul să redăm următorul pasaj din expunerea de motive: „In ce privește lipsa plății primei, am adoptat sistemul după care, când prima nu este plătită la scadență, efectele asigurării rămân suspendate. Dacă prima este plătită, în timpul suspendării, contractul își recapătă tăria. Altfel asiguratul poate sau să lase să treacă șase luni, după care contractul este desființat, sau între timp să ceară justiții această desființare“.

Așa după cum rezultă din acest pasaj, legiuitorul a voit să fie favorabil asiguratului și anume să nu devie imediat caduc contractul de asigurare și deci asiguratorul să rămână îmbogățit cu primile încasate în trecut, ci a dispus ca efectele asigurării să rămâne suspendate pentru șase luni dela termenul prevăzut în contract pentru plata anticipată a primei, ca

în timpul acesta asiguratul să aibă timpul ca să plătească prima și deci cursul contractului să rămâne valabil mai departe.

Să trece acum la textul legii.

Art. 64 pune două teze și anume:

1. Când prima trebuie plătită la domiciliul asiguratului, și 2. când prima trebuie plătită la domiciliul asiguratorului. În cazul când plata primei e a se face la domiciliul asiguratului, cazul este mai simplu“. Dacă asiguratul nu va plăti înăuntrul unei următoare zile de scadență sau în ultima zi a termenului de plată, asigurarea este suspendată de drept la expirarea acestei luni, fără să fie nevoie de vre-o cerere a asiguratorului“.

În cazul când plata primei este a se face la domiciliul asiguratorului, cazul e mai complicat: „Dacă asiguratul nu face plata când prima ajunge la scadență sau a expirat termenul stabilit în contract, asiguratorul este obligat să ceară prin scrisoare recomandată asiguratului plata, într'un termen de zece zile, socotit dela primirea scrisorii punându-i-se în vedere că la caz de neurmărire, asigurarea se suspendă de drept după trecerea acestui termen. Asiguratorul este dispensat de a face o asemenea cerere după scadență sau după trecerea termenului de plată, dacă a făcut-o înainte de scadență sau de termenul stabilit. În acest caz asigurarea este suspendată de drept după 10 zile din ziua scadenței sau ziua ultimă a termenului fixat. În fine, chiar și fără nicio cerere din partea asiguratorului, asigurarea se suspendă, dacă prima nu este plătită nici în termen de 60 zile dela expirarea termenului de plată.“

Tinem să remarcăm confuziile la care dau loc dispozițiunile acestui articol (64).

Mai întâi de toate, când se vorbește de plata primei, în toate tezele puse de art. 64, legiuitorul se servește de următoarele expresii: „zilei de scadență sau în ultima zi a termenului de plată“, „la scadență sau a expirat termenul stabilit în contract“, „după scadență sau după trecerea termenului de plată“, „în fine dela expirarea termenului de plată“. De ce aceasta variație de expresiuni? În tot cazul ce a voit legiuitorul să înțeleagă când zice: „scadență sau ultima zi a termenului de plată“? A voit să înțeleagă unul și același lucru sau două, distincte? S'a gândit oare legiuitorul că pe lângă scadență ar mai fi posibil și un termen de plată acordat în afară de scadență de către asigurator? Faptul n'ar fi fără importanță față de alte observațiuni ce vom mai avea de făcut.

În afară de acestea, este lesne de explicat care este situația juridică în caz de suspendare dar nu înțelegem care este situația juridică a contractului și a drepturilor părților contractante în timpul dela scadență și până la începerea suspendării, adică: o lună, 10 zile și 60 zile.

Aceasta are importanță căci după cum se poate vedea din art. 65 al. II. „asiguratul datorește numai jumătate din prima pentru timpul în care efectele asigurării erau suspen-

date", iar alin. I al aceluiași articol vorbește ca contractul se desființează din ziua suspendării și suspendarea începe după 10 zile; după 60 zile sau după o lună.

Pentru acest interval de timp se plătește primă sau nu? se menține obligațiunea de risc a asiguratorului? In fine este valabil contractul de asigurare?

Trecem acum la art. 65.

Acest articol zice: „Dacă asiguratorul în termen de 6 luni dela scadență nu a cerut prin judecată plata primei, contractul este desființat de drept din ziua suspendării sale conform dispozițiilor articolului precedent (65). Când asiguratorul a cerut în acest termen plata primei prin judecată, asiguratorul datorește numai jumătate din prima pentru timpul în care efectele asigurării erau suspendate. Contractul nu-și redobândește efectele de cât la începutul zilei ce urmează încasării jumătății din primă, împreună cu prima întreagă a restului perioadei contractuale în cursul căreia are loc plata“.

Din acest articol rezultă care sunt drepturile asiguratorului față de asiguratul care nu a plătit prima la scadență. E de observat că în acest articol legiuitorul nu mai zice: scadența sau ultima zi a termenului de plată. Acest articol arată: norma de a proceda a creditorului; ce se întâmplă cu contractul de asigurare; ce datorește asiguratul în caz dacă asiguratorul alege călea procesului, și în fine în ce condiții, contractul și-ar putea redobândi efectul. Nu vorbește nimic despre modul cum se rezolvă situația juridică pentru intervalul de 10 zile, de 60 zile și de o lună dinaintea suspendării.

Aliniatul ultim al art. 65 arată cazul când și cum se poate redobândi efectele contractului. Acest aliniat arată că, efectele contractului nu se pot redobândi decât la începutul zilei ce urmează încasării, din partea asiguratorului, a jumătății primei împreună cu prima întreagă a restului perioadei contractuale în cursul căreia are loc plata. Deci în urma unei plăți concomitente.

Deosebirea este, deși articolul nu precizează, că pe când partea „jumătății din primă“ se poate încasa și forțat în cazul prevăzut de al II al art. 65, prima întreagă a restului perioadei contractuale în cursul căreia are loc plata, nu se poate încasa de cât în urma voinței asiguratului care dorește continuarea asigurării.

O chestiune care se pune și produce nedomiriri este faptul, că după ce legiuitorul a circumscris drepturile asiguratorului și efectele contractului de asigurare prin art. 64 și 65, vine cu art. 96 alin. II în următoarea cuprindere: „Acțiunea pentru plata fiecărei rate a primei se prescrie prin trecerea unui an dela scadență, independent de desființarea contractului conform art. 65, în caz, că prima nu se urmărește prin judecată în termen de 6 luni dela scadență.“

Din acest articol pare că reese că asiguratorul, care n'a urmărit prima prin judecata în termen de 6 luni dela scadență așa cum cere

art. 65 ar mai avea o altă acțiune și după acest termen, pentru prima necondiționată ca în art. 65, care nu se prescrie de cât printr'un an.

Oare nu este o inadvertență a legiuitorului?

Oare legiuitorul a uitat înțelesul ce l'a dat dispozițiilor din art. 65? Se poate oare, ca asiguratorul care nu a urmărit prima, conform art. 65, să aibă mai multe drepturi de cât în cazul dacă s'ar fi conformat art. 65? În cazul acesta care asigurator s'ar mai conforma dispozițiilor art. 65? Oare dispozițiile articolului 65, s'au pus numai așa, fără nici o putere de lege?

Puse față în față textul art. 65 cu textul art. 96 al. II se vede cât de coloz contrazicerea lor.

De aceea ne întoarcem la principiile puse la începutul acestui articol.

Asiguratorul nu este obligat la risc de cât sub condiția ca să i-se plătească anticipativ prima de către asigurat. Deci din momentul ce asiguratul nu plătește prima, asiguratorul nu mai este obligat pentru risc. Cum mai poate veni asiguratorul să ceară asiguratului plata primei dacă el nu mai este obligat la suportarea riscului și în fine cum poate asiguratorul să pretindă dela asigurat o contra prestație, a unei sarcini pe care nu o mai are și mai ales când conform art. 65 contractul nu mai are ființă? Aceasta ar fi o îmbogățire pe ne drept ceea ce este interzis în drept. Deja îndatorirea care o pune legiuitorul prin art. 65, asiguratului ca să plătească jumătate din primă pe timpul suspendării, dacă asiguratorul cere prin judecată prima în interval de 6 luni dela scadență, este fără nici un rost. Asiguratorul ne mai având nici un risc din momentul ce nu i-s'a achitat prima la scadență, nu mai poate cere contraprestația.

Cu aceste considerente, credem că se lămurște situația juridică a intervalului de 10;60 zile și o lună, dintre scadență și suspendare.

De altfel, toate societățile de asigurare trec în contractele lor de asigurare, clauza: „Dacă rata de primă a unei asigurări polianuale în vigoare, n'a fost achitată cel mai târziu la orele 12 amiază a zilei de scadență a bonului de primă, atunci încetează imediat obligațiunile Societății, chiar dacă polita nu a fost înapoiată și Societatea nu e obligată să primească ulterior această primă“. Prin urmare și ele declară că nu se mai țin de contract.

Acțiunea la care se referă art. 96 nu poate fi decât, cel mult acțiunea ce naste, în cazul când asiguratorul ar fi convenit, la cererea asiguratului ca să-i dea un termen de plată, pentru plata primei deja scadente. În acest caz acțiunea are un rost, căci asiguratorul continuă să suporte riscul, devenind un creditor pur și simplu al asiguratului pentru contraprestația care de data aceasta este justificată. Alt fel într-o cât legea nicăeri nu vorbește de o altă acțiune pentru dreptul la primă, în caz dacă riscul încetează pentru asigurator, decât

cea reglementată de art. 65 și pe care o perde dacă nu o exercită în termen de 6 luni dela scadență, termenul de prescripție trecut în art. 96 al. II devine fără rost.

Este drept că Societățile de asigurare, mai trec o cauză în contractele de asigurare și a-nume: că „Societatea este însă în drept să urmărească pe calea judiciară achitarea primei”, dar această rezervă ce și-o face nu poate fi exercitată de cât în condițiile art. 64 și 65. Legea asigurărilor este declarată de ordine publică și peste dispozițiile ei nu se poate trece, și mai ales nu se poate crea situații defavorabile asiguratului în afară de prevederile legii, căci nu permite art. 52 din lege. De alt fel nici nu este rațional, din momentul ce asiguratorul declară că nu se mai ține de contract, dacă nu i-se plătește rata până la ora 12 a zilei de scadență, după cum am văzut mai sus.

Nu poate fi rațional de asemenea, ca să se dea ocazie asiguratorului să abuzeze de un drept, căci iată ce s'ar putea întâmpla.

Asiguratorul să lase să treacă cele 6 luni prevăzute de art. 65; apoi să intente proces pentru plata primei ce trebuia asiguratului să avanseze, procesul să dureze tot restul anului pentru care se cere prima, procesul să fie câștigat și în fine să încaseze prima fără să fi avut nici risc, căci obligația de risc este considerată ca încetată prin faptul că prima n'a fost achitată la timp.

O altă consecință a neplătii la scadență a primei și în genere pentru cazul de desființare de contract, societățile de asigurare, prin condițiile generale de asigurare, mai formulează o pretenție, numită „*rabat de durată*” explicată în felul acesta. Când am contractat, în vedere că asigurarea s'a făcut pe mai mulți ani, ți-am acordat tie asigurat un rabat de... de obicei 20%, deci astăzi când contractul se desființează, trebuie să mă despăgubești, pentru anii trecuți, de acest minus pe care nu l'ai plătit odată cu prima și de care te-ai bucurat în dauna mea asigurator.

Mai întâiu de toate acest rabat de durată nu este prevăzut de lege, și ca atare o atare condițiune nu poate fi trecută în contractul de asigurare de cât sub pedeapsa de nulitate, căci se creiază o situație mai defavorabilă asiguratului, de cât cea prevăzută de lege, și art. 52 din lege, consideră de nulă o asemenea situațiune în care asiguratul este pus prin contractul de asigurare.

Acest rabat de durată este un truc condamnabil al societăților de asigurare.

Mai întâiu de toate, nici odată nu se vorbește despre acest rabat de durată, cu ocazia contractării. Acest rabat de durată îl strecoară societatea de asigurare în calculele sale pentru ca să ajungă la prima cu care a convenit.

În fine,

Care este rațiunea acestui rabat de durată? Ce asigurări se fac fără durată?

Acest rabat de durată nu are de cât o clauză penală, pentru caz de desființare de contract, care în nici un caz nu poate fi permisă.

Să nu se uite, că dacă contractul se desființează din vina asiguratului, societății de asigurare, și rămân toate primele încasate până în anul când se desființează contractul, și pentru care din fericire nu a avut nici o pagubă. Oare nu este de ajuns acest câștig, mai voieste încă unul prin nimic meritat?

I. Mănescu.

Judecătorile de Muncă. Hotărâri date în lipsa pârâtului.

Unele jurisdicțiuni profesionale din teritoriul de aplicațiune al Procedurii Civile Ardelene hotărăsc asupra acțiunii reclamantului prin sentință în lipsă, așa cum este reglementată de Proc. Civ. Ard. ori de câte ori pârâtul deși legal citat pentru prima înfățișare, nu răspunde la strigarea pricinii sale.

Înainte de a discuta netemeinicia acestei soluțiuni, trebuie să facem o precizare. Trebuie să vedem cum este reglementată principal această instituțiune în Proc. Civ. Ard.

În art. 440 Proc. Civ. Ard. se prevede, că dacă pârâtul lipsește la prima înfățișare sau la ori care alta care are caracterul de constituire a procesului și procedura este completată, — la cererea reclamantului se va admite acțiunea fără dresarea procesului verbal de sedință printr-o sentință în lipsă, cu singura motivare că este dată în lipsă. Deci o singură notă de absentă cu caracterul și puterea unei sentințe.

Instanța profesională își argumentează probabil soluția cu disp. art. 44 alin. III, art. 35, alin. II final și art. 78 din Legea Jurisdicțiunii Muncii. În art. 44 alin. III se prevede că magistratul va rezolva singur înainte de a fi deferită pricina completului de judecată între altele și ipoteza, dacă una dintre părți este lipsă. Art. 78 spune, că sunt și rămân abrogate numai dispozițiunile contrarii. Iar art. 35 alin. II final, că în fata Judecătoriilor de Muncă se aplică regulile de procedură din fata Judecătoriilor de Ocoale, ori de câte ori nu sunt reguli speciale prevăzute în Legea J. M.

Instanța profesională negăsind un răspuns categoric în L. J. M. referitor la cazul cum trebuie să procedeze atunci când pârâtul lipsește dela prima înfățișare, prin coroborarea textelor amintite a ajuns la concluzia, că trebuie aplicat dreptul comun, deci Proc. Civ. Ard.

Iar ca argument de logică, că L. J. M. prevăzând o procedură accelerată, desideratele sunt mai bine satisfăcute, dacă se aduce această sentință în lipsă, fără dresare, de proces verbal despre sedință, cu singura motivare, că este dată în lipsa pârâtului.

Această soluție dură părerea noastră este inadmisibilă, fiind ilegală și dă naștere și la anomalii, pentru considerentele cari urmează.

Din întreaga economie a L. J. M. și în deosebi din dispozițiile art. 44—47 și 55 alin. II,

rezultă, că în regulă generală un proces în fața Judecătoriei de Muncă cuprinde două faze.

Prima fază, la prima înfățișare în fața magistratului singur, denumită procedura de conciliațiune, în care se încearcă independent de textele de drept aranjarea litigiului prin bună înțelegere cu concursul magistratului însuși. Iar a doua fază, *dacă conciliațiunea n'a reușit și părțile n'au cerut desbaterea în fond* — în fața completului de judecată, căruia neapărat trebuie deferit litigiul în acest caz, spre o nouă conciliațiune respectiv desbaterea fondului, adică judecata propriu zisă.

Se pune acum chestiunea, dacă pârâțul lipsind dela prima înfățișare, magistratul poate încuviința acțiunea reclamantului prin sentința în lipsă a Proc. Civ. Ard.? Nu! Și iată de ce.

Misiunea sa în primul rând este conciliațiunea. Lipsind pârâțul, evident nu se poate face. În conf. cu art. 44 alin. III el trebuie să se pronunțe asupra acestei lipse. Cum? Să încuviințeze acțiunea recl. trebuie să dezbătă în fond. Dar în conformitate cu art. 44 alin. V magistratul poate desbate în fond numai dacă părțile cer de comun acord aceasta, dar pârâțul este lipsă. În acest caz va fi un nou termen pentru conciliațiune. Iar dacă se opune la aceasta caracterul accelerat al L. J. M. atunci în conf. cu art. 44 alin. III pe motivul, că pârâțul lipsind conciliațiunea nu a reușit va instrui litigiul prin adunarea tuturor dovezilor necesare, va cita martori etc. pentru desbaterea din fața completului de judecată, în fața căruia în aceasta situație neapărat trebuie trimis procesul.

Despre cele întâmplate în fața magistratului și completului trebuie neapărat dresat proces verbal, prevede aceasta art. 44 alin. final și art. 48. Dacă conciliațiunea a reușit se trece aceasta. Dacă în speta noastră pârâțul lipsind conciliațiunea n'a putut fi realizată și pârâțul lipsește și în fața completului, acesta deschide desbaterile asupra fondului. Va admite acțiunea recl. dacă este fondată, pronunțându-se o hotărâre motivată complet în fapt și în drept, dat fiind, că rațiunea instruirii afacerii de magistrat este îndreptată spre aceasta hotărâre care poate fi numai motivată. Art. 55 alin. II. consființește aceasta, prevăzând categoric, că hotărârea pe lângă altele va cuprinde motivarea.

Făcând abstracție de textele de mai sus, — și intenția L. J. M. este împotriva soluției criticate de noi, lat fiind, că L. J. M. a fost elaborată exceptând ceace îi este specific, — în spiritul Procedurii Civile Române. Aceasta rezultă din mai multe dispozițiuni ale sale, prevăzând termenele pe zile libere, recuzarea în scris și că introducerea căii de atac se poate face și direct la instanța superioară etc.

Ori Procedura Civilă Română nu cunoaște hotărârea în lipsa pârâțului cu siguranța motivare că este dată în lipsă.

Se opune la soluția pe care o criticăm și politica legislativă, care a călăuzit elaborarea L. J. M. în două motive.

Întâiu, orice conflict dintre patron și salariat este un conflict între cei doi factori importanți de producție, capitalul și munca, conflict care la aparență oricât de mic poate avea repercursiuni grave.

Deci scopul nu a fost ca printr'un artificiu procedural partea să obțină câștig de cauză. Ceace se urmărește prin L. J. M. și prin Legea Contractelor de Muncă este echilibrul între cei doi factori de producție. Iar în caz de conflict, conciliațiunea și numai în mod cu totul excepțional judecata propriu zisă, bazată pe foarte multă echitate, admitând sau respingând o acțiune printr'o hotărâre larg motivată, pentruca la lumina acestora să se obțină restabilirea echilibrului.

Al doilea motiv este pur juridic. Instituția Procedurii Civile Ardelene este conexă cu o altă instituțiune denumită constituirea procesului, care are loc la prima sau celelalte înfățișări pentru cazde amânare și tine până în momentul când pârâțul s'a pronunțat asupra acțiunii recl. în fond.

Ceeace a determinat Proc. Civ. Ard. la reglementarea acestei instituțiuni respectiv a sentinței în lipsă, a fost obținerea unei bune administrațiuni a justiției prin selecționarea proceselor atât de numeroase, fără a se mai pierde timpul cu redactarea procesului verbal și cu motivarea sentinței, atunci când pârâțul deși legal citat, prin lipsă neglijează procesul său.

În cadrele Jurisdicțiunii Muncii n'au însă ce căuta aceste instituțiuni, dat fiind, că în fața instanțelor profesionale buna administrațiune a justiției, pretinde tocmai contrariul, ca oricărui conflict să i se dea importanta cuvenită. Orice conflict trebuie socotit important din cauza consecințelor nefaste pe cari le poate avea asupra vieții economice.

În consecință politica legislativă pretinde expres înlăturarea oricărei selecțiuni a conflictelor prin alt mod decât conciliațiunea sau ca ultima ratio, prin o judecată bazată în bună parte pe echitate, urmărindu-se în ambele cazuri restabilirea echilibrului printr'o hotărâre amplu motivată.

Alt argument pentru soluția preconizată de noi este și voința legiuitorului care rezultă din desbaterile parlamentare ce au avut loc cu ocazia votării legii. Din aceste discuțiuni rezultă, că voința legiuitorului a fost de a se examina bine temeinicia acțiunii recl. și care să și găsească o largă expresiune, chiar lipsind pârâțul în hotărârea dată.

Sentința în lipsă a Proc. Civ. Ard. este inalmisibilă în fața Judecătoriilor de Muncă și pentru motivul, că prin aplicarea acestei instituțiuni ajungem la anomalii.

L. J. M. este legea care în părțile sale caracteristice reglementează exclusiv procedura în fața instanțelor profesionale. A fost elaborată în anul 1933 cu o aplicațiune pe întreg teritoriul țării, fiind o lege de unificare. În această situație, pentru a satisface dezideratele unificării legislative nu poate să aibă decât o aplicațiune uniformă pe întreg teritoriul țării.

măcar în punctele sale esențiale și caracteristice.

Ori, admitând în cadrele sale sentința în lipsă a Proc. Civ. Ard., — înseamnă ca L. J. M. să aibă o aplicațiune diferită în Ardeal de Vechiul Regat. Deoarece institutia reglementată de Proc. Civ. Ard. nu este cunoscută în Vechiul Regat, paralizându-se astfel caracterul de unificare al L. J. M. ceea ce este inadmisibil.

A doua anomalie. Dacă pârâtul a lipsit în fața instanței profesionale, înseamnă ca litigiile cu un substrat destul de important până la 50.000 lei inclusiv să fie irremediabil pierdute, dat fiind, că în conf. cu art. 59 alin. I. L. J. M. opoziția este suprimată, iar singura cale de atac este calea extraordinară a recursului în casare. Ori declarând de admisibilă soluția criticată de noi, — nefăcându-se mențiune în hotărâre despre alte motive de admitere a cererii recl. — recursul pârâtului se va respinge indiscutabil ca nefondat sau chiar ca nemotivat. Deoarece pârâtul prin invocarea motivelor de casare nu se poate plânge de violarea vreunui principiu de drept săvârșit prin judecarea fondului procesului, dat fiind, că din hotărâre nu rezultă cercetarea acestuia.

În temeiul considerentelor de mai sus, susținem inadmisibilitatea sentinței în lipsă conform Procedurii Civile Ardelene în cadrele Jurisdicției Muncii de pe teritoriul de aplicațiune al acesteia. Inadmisibilă prin intenția pronunțată a legii Jurisdicției Muncii și chiar prin dispozițiile sale, precum și prin caracterul ei de unificare pentru care se depun atâtea străduințe.

Dr. Tiberiu Rusu
advocat.

Jurisprudențe civile.

Inaltă Curte de Casație și Justiție Secțiunea I.
Declzia No. 678-1936. Preșidenția Dlui E. Bănescu cons.

Contract de lucru. Din disp. art. 1153 c. c. A. rezultă că acel ce comandă o lucrare poate reține din salar o sumă proporțională ca desdăunare pentru anumite defecte ale lucrării.

Aceste dispozițiuni au aplicațiune când la recepționare s'au făcut obiecțiuni asupra defectelor pe care lucrarea le prezintă sau când ele fiind ascunse nu sau putut observa la recepționare.

Când defectele s'au putut observa și totuși lucrarea s'a primit fără observațiuni, se presupune că lucrarea s'a acceptat și s'a renunțat la orice despăgubire.

CURTEA.

DELIBERAND.

Având în vedere că prin decizia atacată cu recursul de față, Curtea de apel din Cluj, secția I-a, ca instanță de trimitere, respinge apelul pârâtei și menține sentința dată de tribuna cu 5000 Lei cheltuieli de apel.

Că spre a da aceasta soluție, Curtea de apel admitând și efectuându-se expertiza cerută de pârâtă, constată că starea de fapt stabilită de prima instanță a rămas neschimbată în apel astfel, că o acceptă adaogând că prin expertiza efectuată s'au dovedit că toate greșelile susținute de pârâtă în acțiunea reconvențională, au putut fi ușor observate cu ocazia recepționării lucrărilor și totuși pârâta a primit lucrările fără a face nici o obiecțiune, astfel că dânsa nu mai poate pretinde acum despăgubiri pentru acele greșeli.

Având în vedere că prin recurs se critică această soluțiune, susținându-se prin motivele I și II de casare că s'au violat dispozițiunile art. 1153 c. c. a. conform cărora, despăgubirile pentru defecte se pot pretinde prin reținerea părții proporționale a salariului; că deci momentul fatal este plata pentru munca prestată, ceia ce înseamnă în acelaș timp preluarea obiectului comandat.

Că în speță preluarea construcției s'a făcut dela antreprenorul Krasser, iar nu dela reclamant, care a avut funcțiunea de a controla lucrările de construcție.

Că s'au violat și dispozițiunile art. 270 și 271 pr. civ. prin greșita apreciere a probelor referitoare la preluarea lucrărilor, cari se confundă cu preluarea întregii clădiri dela antreprenorul G. K..

Că în contrazicere cu expertiza efectuată, Curtea de Apel constată că toate greșelile s'au putut observa.

Că primindu-se starea de fapt stabilită de prima instanță, s'a trecut peste faptul dovedit cu martori referitor la daunele de 30.000 Lei cauzate prin construcția defectuoasă a acoperișului.

Că s'a violat și art. 54 din legea pentru Curtea de Casație deoarece instanța de trimitere nu s'a conformat deciziei date de Inalta Curte care a prescris altă soluție și anume admiterea acțiunii reconvenționale în caz că s'ar dovedi că acoperișul a fost defectuos construit.

Considerând că în conformitate cu dispozițiunile art. 1153 c. c. este necontestat că acela care comandă o lucrare poate să rețină din salar o sumă proporțională ca desdăunare pentru anumite defecte ale lucrării.

Că aceste dispozițiuni însă, își au aplicațiune, numai în cazul când la recepționarea lucrării s'au făcut obiecțiunile cuvenite asupra defectelor, pe care le prezinta acea lucrare, sau când aceste defecte erau ascunse și n'au putut fi observate cu ocazia recepționării.

Că din moment însă ce defectele se puteau observa și totuși lucrarea se ia în primire fără obiecțiuni, aceasta presupune o renunțare la orice despăgubiri și o acceptare a lucrării în condițiunile în care a fost efectuată.

Coniderând că în speță Curtea de Apel, din expertiză efectuată constată că viciile lucrării efectuate de intimat se puteau ușor observa și totuși recepționarea s'a făcut fără nicio obiecțiune din partea recurentei.

Că în aceste condițiuni și față de cele expuse, Curtea de Apel cu drept cuvânt și fără violarea art. 1153 c. c. a. a respins acțiunea reconvențională a recurentei prin care pretinde despăgubiri pentru defectele pe care le prezintă lucrarea și la care este presupusă că a renunțat indiferent dela cine a luat-o în primire.

Că astfel fiind motivul I bazat pe violarea art. 1153 c. c. a. este nefundat.

Că de asemenea este nefundat și motivul II deoarece Curtea de Apel examinând rezultatul expertizei ce s'a efectuat și apreciind în limitele dreptului suveran de apreciere, pe care îl au instanțele de fond, a putut să stabilească fără violarea art. 270 pr. civ. că defectele pretinse prin acțiunea reconvențională se puteau ușor observa la recepționarea lucrării.

Că în ce privește susținerea recurentei că instanța de trimitere nu s'a conformat deciziunii Curții de Casație, această susținere este inexact în fapt, deoarece Înalta Curte a casat prima deciziune a Curții de Apel cu trimitere spre a se stabili prin expertiza cerută de recurentă, dacă defectele pretinse prin acțiunea reconvențională se puteau observa la luarea în primire a lucrării, ceea ce instanța de trimitere a și făcut, căci din expertiză constatând că acele defecte se puteau ușor observa și totuși recurenta a primit lucrarea fără obiecțiuni, a respins acțiunea reconvențională, de unde rezultă că instanța de trimitere s'a conformat în totul deciziunii date de Curtea de Casație.

Înalta Curte de Casație Secția I.

Decizia No. 1407—936. Președinția. Dlui E. Bănescu cons.

Locațiune de servcii. Dîjmă. Contracte deosebite. Deosebiri. Asimilarea contractelor de dîjmă cu cele de arendă. Dreptul diimășului la acțiunea posesorie contra proprietarului în caz de tulburare.

Contractul de locațiune de serviciu se deosebește de cel de dîjmă prin aceea că cel dintâi cuprinde un angajament pentru prestarea unor anumite servicii în schimbul unui salariu fix, pe când în cel de al doilea, diimășul ia în lucrare un teren plătind el proprietarului ca preț o parte din produsul realizat.

În speță tribunalul examinând înțelegerea dintre părți constată însuși că ea a fost pentru lucrarea pământului în dîjmă.

Însă din această constatare stabilește în drept că această înțelegere cuprinzând un angajament contra unei părți determinate a produsului, constituie un contract de locațiune de serviciu, ceea ce este inexact deoarece recurentii ca diimășii nu s'au angajat la intimat ca proprietar, să-i lucreze pământul, ci l'au luat să-l lucreze pe seama lor, plătind pentru aceasta ca preț o parte din produsul realizat, care parte nu putea fi determinată, cum greșit stabilește tribunalul, din moment ce cuantumul ei nu se cunoștea la încheierea contractului.

Prin urmare, fiind vorba de un contract de dîjmă, acestea, conform doctrinei și jurisprudenței, sunt asimilate contractelor de a-

rendare, fiind asimilat arendașului în ce privește dreptul acestuia, în caz de tulburare de posesie.

Astfel fiind și întru cât arendașul are deschisă calea acțiunii posesorii, contra proprietarului, în caz de tulburare, urmează că și diimășul are acest drept și deci numai prin exces de putere, eroare grosieră de fapt și violarea normelor de drept în această materie, a putut tribunalul să stabilească că diimășul ne fiind asimilat arendașului, recurentii n'au acțiune posesorie contra proprietarului intimat.

Înalta Curte de Casație și Justiție Secția III.

Decizia No. 848—936 Preșid. Dlui G. Nedici cons.

Asigurare. Când asigurătorul a liberat polița de asigurare să prezumă că a acordat termen de plata primei și că prima de asigurare e creditată (art. 473 al. 3 c. com.) și ca urmare asigurătorul trebuie să suportă riscurile dela liberarea poliței de asigurare.

DELIBERÂND,

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs se constată că intimata văduvă lui Dr. D. Gy. personal și în calitate de tutore legală a chemat în judecată pe recurentă Prima Ard. Societate de asigurări spre a fi obligată la plata sumei de 150.000 lei, contravaloarea unei polițe de asigurare pe viață și Tribunalul Cluj secția II-a prin sentința Nr. C. I. 54—1931 din 21 Octombrie 1931 a respins acțiunea, iar Curtea de Apel Cluj, în urma apelului intimatului, prin deciziunea supusă recursului, a reformat sentința primei instanțe și a admis acțiunea cu 16.000 lei cheltueli de judecată în prima și a doua instanță.

Că, pentru a da această soluțiune Curtea de Apel stabilește, că autorul intimatului a contractat cu recurenta o asigurare pe viață, pentru suma de 150.000 lei în condițiunile poliței de asigurare Nr. 13.641 emisă la 14 Maiu 1930 și cu efect dela 1 Maiu 1930, că de asiguratul a achitat numai o parte din prima prim de asigurare, totuși recurenta a liberat polița, acordând asiguratului pentru plata restului convenit un termen până la finea lunii Iulie 1930; că asiguratul nu a achitat nici în acest interval de timp restul datorat din prima de asigurare, iar ulterior la 12 Septembrie a decedat;

Considerând, că față de aceste constatări, Curtea de Apel în drept argumentează, că prima de asigurare pentru anul prim trebuie necondiționat plătită de asigurat; că însă recurenta asigurătoare prin faptul că a liberat polița de asigurare, autorului intimatului, înaintea achitărei complete a celei prime, a acordat amânare pentru plata celei dintâi prime de asigurare, pe care recurenta având dreptul de a o încasa chiar și pe cale de proces, răspunderea societății în calitate de asigurătoare subsistă pe durata primului an de asigurare, indiferent că a dat sau nu amânare pentru plata primei convenită pe anul întâi, că urmare a împrejurării eliberării poliței, înaintea achitării celei dintâi prime:

Având în vedere că prin motivul II de casare se invoacă violarea art. 473, 505 alin. 3 cod. com. și a jurisprudenței constante săvârșită de Curtea de Apel prin aceea, că a considerat contractul de asigurare ca fiind în vigoare, deși prin neplata de către asigurat a primei de asigurare în termenul acordat, contractul în virtutea legii și-a pierdut în mod absolut valoarea în urma faptului operant al omisiunii, iar reînnoirea contractului nu putea avea loc decât prin o nouă învoială bilaterală, ce însă în speță nu subsistă:

Considerând că contractul de asigurare fiind prin esență un contract oneros, deoarece asiguratorul se obligă a repara un prejudiciu material, iar asiguratul la plata primei de asigurare, urmează de aci, ceea ce rezultă și din însăși natura actului de asigurare, că obligațiunea principală a asiguratului o constituie plata primelor de asigurare.

Considerând, că este necontestat, că fixarea termenului de plată a primelor de asigurare, este lăsată la învoiala părților, întrucât însă polița de asigurare constituie dovadă relativ la încheierea contractului de asigurare și asiguratul de regulă neputând validita drepturile sale rezultate dintr-un asemenea contract, decât în temeiul poliței de asigurare, asiguratul nu este obligat a achita prima de asigurare înaintea eliberării poliței și nici nu poate pretinde liberarea acesteia înaintea achitării primei de asigurare (art. 473 alin. 1 și 2 cod. com.).

Considerând, că deși este exact, că atunci când nu se achită în termenul convenit primele de asigurare, asiguratul este în întârziere cu plata primelor, nu mai puțin este însă adevărat, că în ce privește efectele neachitării în termen a primelor, ele sunt distincte după cum este vorba de neplata în termen a primei dintâi sau a celor următoare:

Că în adevăr, în această din urmă ipoteză, neplata primei atrage caducitatea contractului de asigurare (art. 485 § 4, art. 505 § 3 cod. com.), pe când în primul caz consecința întârzierii este, că asiguratorul nu răspunde pentru riscuri până la achitarea primei, aceasta ca urmare a principiului că plata primelor constituie o condițiune esențială a răspunderii de riscuri, cum rezultă din spiritul art. 473 alin. II cod. com. și o atare consecință operează chiar și fără stipulațiune expresă;

Considerând, că dela aceasta din urmă regulă și principiu general există excepțiune, când asiguratorul a liberat polița de asigurare înaintea achitării de către asigurat a primei de asigurare, deoarece în acest caz se prezumă, că asiguratorul a acordat amânare de plată pentru suma datorată drept primă, astfel că prima de asigurare considerându-se creditată (art. 473 alin. 3) asiguratorul urmează să suporte dela liberarea poliței și riscurile, indiferent, că de fapt a creditat sau nu prima convenită pe anul prim, căci dânsul este îndreptățit a pretinde plata acelei prime pe calea justiției, iar acest drept a asiguratorului este o consecință logică și naturală a principiului, că

asiguratorul suportă riscurile dela încheierea contractului până la expirarea primului an de asigurare.

Că în asemenea condițiuni de drept și întrucât în speță este constant în fapt, că recurenta asigurătoare a liberat asiguratului decedat polița de asigurare mai înainte că acesta să fi achitat prima convenită pe anul prim de asigurare, în cursul căruia a avut loc decesul, Curtea de Apel cu drept cuvânt a considerat ca fiind în ființă contractul de asig. și în baza lui stabilind răspunderea recurentei pentru plata sumei din polița de asigurare n'a violat nici un text de lege, astfel că motivul II de casare este neîntemeiat;

Având în vedere că prin motivul III de casare recurenta se plânge de omisiune esențială, eroare gravă de fapt și exces de putere, întrucât Curtea de Apel — de o parte nu a ținut seama de probele scrise (acte) depuse de societate, iar pe de altă parte nu a administrat probele prin ascultarea martorilor propusi prin memoriul dela apel în dovedirea alegațiunii, că autorul intimatului a renunțat la contractul de asigurare pentru invalidarea căruia nu se cere o convenție scrisă, cum greșit motivează Curtea de Apel;

Considerând, că în legătură cu acest motiv de casare Curtea de Apel constată și motivează, că contractul de asigurare fiind un contract bilateral pentru valabilitatea căruia se cere act scris, renunțarea la un asemenea contract nu se poate face în mod valabil decât prin act scris; că pretinsa renunțare invocată de recurentă este inoperantă, deoarece ea a fost făcută de autorul intimatului oral în fața unui funcționar al societății, astfel că — adaugă Curtea — probele invocate de recurentă sunt neconcludente în ce privește faptul renunțării;

Că în asemenea situațiune și față de stabilirea, conformă cu elementele de apreciere din care o deduce, că renunțarea la contractul de asigurare s'a făcut oral înaintea unui funcționar al recurentei, nu e nimic de obiectat contra argumentării Curții de Apel, că o asemenea renunțare este lipsită de efect juridic în ce privește existența și valabilitatea contractului de asigurare și în temeiul acestei considerațiuni omitând administrarea probelor invocate de recurentă, Curtea de Apel n'a comis nici o omisiune esențială, eroare gravă de fapt sau exces de putere, ci a uzat de dreptul ei de apreciere, care scapă de sub controlul Inaltei Curți, întrucât înlătură motivat și concludent administrarea probelor testimoniale propuse de recurentă.

Că deci motivul III de casare este neîntemeiat.

Că așa fiind, recursul urmează a fi respins, fără a se examina motivul I de recurs, a cărui cercetare este lipsită de interes, prin el punându-se în discuțiune chestiuni în legătură cu pretinsa caducitate a contractului de asigurare din cauza neplății în termen a celei dintâi prime de asigurare, chestiune soluționată prin respingerea motivului II de recurs.

Jurisprudențe comerciale

Inalta Curte de Casație și Justiție Secțiunile unite
Decizia No. 159—1936. Președinția D-lui D. Volanschi Primpr

Gir. Cambie. Scadență, Girul Cambiei ajuns la scadență produce numai efectul unei cesiuni. Portorul unei cambii transmisă după scadență dobândește acțiunea cambială. (Art. 281, cod. com.).

CURTEA,

Asupra chestiunii de a se ști dacă girul cambiei după scadență transmite sau nu portorului acțiunea cambială, chestiunea trimisă în judecata Secțiunii Unite prin jurnalul Nr. 546 din 6 Noembrie 1934 al Inaltei Curți de Casație, secția III care a găsit că este cazul să se revină asupra deciziei Nr. 1648—1929, dată de aceia secțiune în complet de divergență și prin care s'a decis că nu se transmite acțiunea cambială giratarului tardiv.

Considerând că potrivit dispoz. art. 281 c. com. girul cambiei ajunsă la scadență produce numai efectul unei cesiuni.

Că, această dispoziție de lege trebuie înțeleasă în sensul că giratarul tardiv nu poate pretinde girantului său să-i garanteze decât existența creanței la epoca girului și că debitorul cambiei poate opune giratarului toate excepțiunile ce ar fi putut invoca în contra girantului.

Că, însă, în afară de aceste două caracteristici care îl deosebesc de girul anterior scadentei, — girul tardiv produce un efect identic cu cel dintâi și anume transmisiunea titlului cambial.

Că, într'adevăr, cesiunea cu care un asemenea gir echivalează nu modifică natura creanței care trece în patrimoniul cesionarului așa cum o posedă cedentul, art. 1396 c. civ. dispunând că cesiunea unei creanțe cuprinde și accesoriile, precum cautiunea, privilegiul, ipoteca.

Că, această dănuire a vechilor garanții și accesorii evidențiază că prin cesiune nu s'a operat o novatiune obiectivă, prin schimbarea creanței, novatiune care de altfel, potrivit articolului 1130 c. civ., nici nu s'ar putea prezuma, voința de a o face trebuind să rezulte evident din act.

Că revenind la girul tardiv fiind netăgăduit în acest moment în posesiunea girantului există un titlu cambial, prin girul echivalent cesiunii ei transmite acest titlu girantului și odată cu dânsul și acțiunea caracteristică ce ține de natura cambiei, ca o calitate intrinsecă și substanțială a ei.

Că, a decide că ceiace se transmite girantului printr'un gir tardiv, nu este o cambie ci o creanță ordinară, este a se atribui cesiunii un efect extinctiv asupra creanței existente în patrimoniul cedentului, concluziune pe care nici un text de lege din materia în discuțiune nu o autoriză.

Că astfel fiind, urmează a se decide că girul posterior scadentei transmite portorului acțiunea cambială.

Că, întrucât secțiunile unite au avut să se

pronunțe numai asupra acestei chestiuni de principiu, dosarul urmează a fi restituit Secțiunii III-a pentru judecarea recursului declarat de M. L. contra deciziei Nr. 283—1932 a Curții de Apel București secția IV-a.

Pentru aceste motive, Curtea, în numele legii, constată că girul după scadență transmite portorului acțiunea cambială.

Dispune trimiterea dosarului secțiunii III-a a acestei Inalte Curți, pentru judecarea recursului.

Jurisprudențe Procedurale

Curtea de Casație S. II.

Decizia Nr. 584—35. Președinția D-lui Rătescu, preș.

Ardeal și Vechiul Regat. Popriri. Dacă validarea cu efectul transferului judiciar operează o novatiune de debitor. Soluțiune negativă. Art. 1128 pct. 2 c. civ. Art. 460 pr. civ. Aplicațiune în legătură cu vocațiunea la conversiune.

Recurentul prin motivul de casare sustine că Tribunalul a violat principiul transferului judiciar și al autorității lucrului judecat în materie de validare, de poprire, precum și art. 68 din leg. p. reglementarea datoriilor, prin aceea că din momentul validării, Casa Pensilor a devenit debitoare directă a recurentului, înlocuind în această calitate pe intimat care nemai fiind debitor, nu mai poate beneficia de sus zisa lege.

Considerând că, deși validarea unei popriri are de efect transferul judiciar al creanței, totuși această operațiune nu are caracterul unei novatiuni prin schimbare de debitor, în înțelesul art. 1128 pct. 2, c. civ., de oarece debitorul nu este descărcat de obligațiunile sale față de creditor, decât în momentul și în măsura în care acesta din urmă a fost achitat de terțiul poprit.

Acest principiu apare și mai evident în cazul când terțiul poprit datorează sub condițiune, eventual sau o prestațiune periodică, de oarece în aceste cazuri, executarea este suspendată și subordonată îndeplinirii condițiunii sau eventualității, iar în ultimul caz, debitorul nu este descărcat decât la epoca când orată a prestațiunii periodice a devenit exigibilă și numai pentru suma devenită exigibilă atunci.

Făcând aplicațiunea principiilor de mai sus, Cassa Pensilor nu înlocuește pe debitor în raporturile sale cu creditorul decât numai la epocile când plata pensiei devine exigibilă, astfel încât pentru sumele neachitate încă creditorului de Cassa Pensilor, debitorul poate invoca beneficiul legii pentru reglementarea datoriilor ca orice debitor în curs de executare.

NOTĂ. Poprirea, ca și sechestrarea creanței, după numirea sub care este cunoscută în Ardeal această instituție, ambele au aceleași efecte, indiferent de formele de procedură cărora sunt supuse după feluritele legi ce ne guvernează.

Este exact, așa după cum Inalta Curte de Casație ne învederează în deciziunea de mai sus, că poprirea nu

are efectul unei novațiuni și fiindcă vorbim de legiuirea română, trebuie să înțelegem, că poprirea nu echivalează unei *novațiuni de debitor*.

După cum am avut ocaziunea să arătăm¹⁾, Codul civil austriac consideră novațiune numai actul juridic prin care s'a operat schimbarea obiectului sau a cauzei obligațiunei primitive; iar schimbarea debitorului, prin delegațiune, ce constituie în sistemul codului civil român o novațiune de debitor, este cu totul altceva decât asig-națiunea de care vorbește art. 1400 C. Civ. Austr.

Este adevărat însă, că sechestrarea unei creanțe efectuată conform dispozițiunilor legii execuțiionale un-gare, în urma căreia terțiul poprit este obligat să plătească sumele creditorului urmăritor, prezintă carecare analogie cu aceia ce numim asig-națiune, totuși ambele nu se pot confunda, pentru că în definitiv asig-națiunea este o convenție consimțită liber de părți și este evident că prin execuțiunea efectuată, *părțile n'au intenționat să creeze acel act juridic*.

Așa dar, sechestrarea unei creanțe — adică aceia ce numim poprirea — este un act juridic care se distinge de oricare alt act, având efectele lui proprii și deosebite de acelea ale novațiuni sau ale asig-națiunei.

Intr'adevăr, în urma înființării poprirei, chiar și în cazul când creditorul poprit ar avea îndestularea com- plectă din sumele sechestrate în mâinile terțiului poprit, prin aceasta debitorul executat nu se poate considera li- berat de datorie, ci el rămâne obligat până în momentul stingerei creanței prin desăvârșirea plății prin execuțiune.

Consecința celor spuse este, că debitorul urmărit, a cărei creanță a fost poprită în mâinile debitorului său — adică ale terțiului — juridicește rămâne proprietarul sumelor poprite și anume până când acele sume, în caz de concurs de urmăritori, se vor distribui, fiindcă seches- trarea n'a avut alt efect decât acel al imobilizării sume- lor.

De asemenea este de remarcat, că acest mod de exe- cuțiune săvârșit și care atinge persoana terțiului, n'are de consecință să constituie pe terțiul poprit, ca debitor perso- nal al creditorului urmăritor, căci, popritul nu este ținut față de creditor decât „*propter rem*”.

Iată dar, că după cum în sistemul legiuirii române poprirea nu are efectul unei novațiuni de debitor, tot ast- fel sechestrarea creanței bănești, după legiuirile ce dăi- nesc în ținutul Ardealului, nu poate fi socotită ca o a- sig-națiune și prin urmare Jurisprudența fixată de Curtea noastră supremă — de o necontestabilă însemnătate — și la care ne referim, are deplină aplicațiune și în aceas- ta parte a țării, cu toate unele deosebiri de legislațiune pe care în treacănt le-am menționat și aceasta împrejurare ne-a îndemnat să spunem câteva cuvinte.

AL. ULVINIANU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

**Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III-a
Decizia No. 459-934. Președinția Dlui C. Băteanu cons.**

Contrapretențiunea trebuie valorificată în instanță sau pe calea acțiunei reconvențiionale (art. 189 pr. civ.), sau pe calea excepțiunei de compensație în condițiunile dreptului material (art. 389 pr. civ.).

Având în vedere că prin motivul II de casare recurentul invoacă violarea art. 1293, 1294, 1295 cod. civ., în desvoltarea căreia sus-

ține, că transportul lemnelor ridicate de pre- pușii intimatului din depozit, fiind efectuat de el, deși conform contractelor transportul până la gara Borgo-Suseni îl privea pe intimatul cumpărător, diferența de transport urmează a fi restituită de Minister, deoarece altfel s'ar îmbogăți fără cauză; că mai susține recuren- tul pretinsa cumpărare de acoperire neavând loc, Curtea de Apel nu putea să compenseze o creanță inexistentă a intimatului cu suma ce- rută cu titlu de despăgubire;

Având în vedere deciziunea supusă re- cursului din care rezultă, că pentru a respinge capătul de cerere din acțiune, prin care recu- rentul solicită obligarea intimatului Minis- ter la plata costului transportul celor 40 și jumătate vagoane de lemne pe distanța dela Kl. 161/5 până la locul depozitului, cari au fost ridicate de intimat prin prepuşii săi, Cur- tea de Apel se întemeiază pe simpla ipoteză mai sus arătată, că dacă Ministerul ar fi făcut, ce era în drept să facă, cumpărare de acoperi- re pentru restul lemnelor nefurnizate de recu- rent și ridicate din depozitul acestuia, ar fi ob- ținut o pretențiune cel puțin ecnivalentă cu suma din acțiune și astfel recurentul nu nu- mai că nu i s'a cauzat vre-un prejudiciu, ci de iapt acesta a evitat o pagubă mai mare de cât cea pretinsă de dânsul.

Considerând că, este necontestat în prin- cipiul, că partea pârâtă în proces are dreptul să valorifice în apărare față de pretențiunea reclamantului contra pretențiuni, chiar și atunci când acestea nu sunt în concordanță cu pretențiunea reclamată prin acțiune;

Considerând însă, că pentru ca o contra pretențiune să poată opera și deci a-și produ- ce efectele ei, se cere ca partea pârâtă să o ri- dice și să o valorifice în fața instanțelor de judecată ca un mijloc de apărare fie pe calea acțiunei reconvențiionale (art. 189 pr. civ.), fie pe calea excepțiunei de compensație în con- dițiunile admise de dreptul material (art. 389 proc. civ.); de unde urmează că dacă partea nu a ridicat și formulat contra pretențiunea sa în condițiunile de mai sus cerute de lege, in- stanța de judecată nu se poate sesiza din ofi- ciu și să facă compensațiunea unei creanțe, care nu a fost valorificată de partea în drept ca mijloc de apărare cu titlul de compensațiune;

Că astfel fiind și Curtea de Apel făcând din oficiu compensațiunea unei contra preten- tiuni fictive a intimatului, fără ca acesta să o fi valorificat prin acțiune reconvențiională sau ca excepție de compensațiune, a violat textele invocate prin motivul II de recurs, potrivit că- rora orice pagubă urmează a fi restituită de cel ce a cauzat-o.

Că dar motivul II de casare fiind întemei- at, recursul urmează a fi admis pe acest mo- tiv și a se casa deciziunea atacată, trimitându- se afacerea spre o nouă judecare acelorasi Curți, care se va conforma considerațiunilor mai sus expuse;

¹⁾ Adnotația noastră din Ardealul Juridic No. 8— 1934, p. 119.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III-a
Decizia No, 1113—936. Preșid. D-lui C. Crăciunescu cons.

Schimbare de acțiune. Din disp. art. 188 proc. civ. rezultă că schimbarea de acțiune subsistă de câte ori dreptul valorificat prin acțiune s'a modificat și întrucât dreptul valorificat se identifică cu obiectul procesului, urmează, că nu e modificare de acțiune decât atunci când împrejurările de fapt care rezidă la baza dreptului valorificat în acțiune au fost schimbate cu altele noi, cari sunt de natură de a servi ca temelie juridică ale unei alte acțiuni.

Deliberând.

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs se constată, că recurentele Banca Românească sucursala Cluj firma Moara cu aburi Bega și firma „Moara Panonia“, în calitate de cesionară a creanței de 210.510 lei 95 bani, au chemat în judecată pe intimatul Pau Weitzher spre a fi obligat la plata acelei sume ce reprezintă un rest de pret din niste furnituri de făină și Tribunalul Cluj secția I prin sentința Nr. C. 306—1929 din 13 Ianuarie 1932 a respins acțiunea, iar Curtea de Apel Cluj prin deciziunea supusă recursului a respins apelul recurentelor și a menținut sentința primei instanțe.

Considerând că pentru a da această soluțiune Curtea de Apel constată în fapt, că recurentele reclamă suma din acțiune în baza actului de cesiune din 8 Februarie 1929 prin care Firma „Reuniunea Făinarilor societate în comandită și Cooperativa Brutarilor Cluj“ le-a cedat aceia pretențiune pe care o avea față de intimat; că în cererea din 1 Iunie 1929, recurentele precizând că firma cedentă se denumește de fapt „Grün Alexandru și soții Reuniunea Făinarilor Cluj societate în comandită“ la 10 Ianuarie 1930 au depus actul de cesiune cu data de 1 Noembrie 1926, semnat de aceasta din urmă firmă; mai constată, că ambele aceste firme sunt distincte una de alta, iar în drept argumentează, că recurentele prin aceea că și-au valorificat la început pretenția din acțiune în baza actului de cesiune din 8 Februarie 1929, semnat de firma „Reuniunea Făinarilor societate în comandită și Cooperativa Brutarilor Cluj“, iar ulterior în baza actului de cesiune din 1 Noembrie 1926, semnat de firma „Grün Alexandru și soții Reuniunea Făinarilor Cluj societate în comandită“ și-au modificat dreptul valorificat prin acțiune, întrucât acțiunea lor se întemeiază pe un act de cesiune eliberat de o firmă distinctă de cea amintită prin acțiune și deci — conchide Curtea — bine a respins Tribunalul acțiunea pe acest motiv;

Având în vedere că prin motivul V de casare se invoacă rea aplicațiune a art. 188 proc. civ. și exces de putere săvârșite de Curtea de Apel, prin argumentare că recurentele prin depunerea în cursul desbaterilor a actului de cesiune din 1 Noembrie 1926 semnat de firma „Grün Alexandru și soții Reuniunea Făinarilor din Cluj societate în comandită“, act care este distinct de actul de cesiune din 8 Februa-

rie 1929 anexat la acțiune, și-ar fi schimbat acțiunea deși prin aceasta recurentele nu și-au modificat dreptul valorificat în acțiune, ci au precizat numai că denumirea „Reuniunea Făinarilor“ este o denumire prescurtată a firmei „Grün Alexandru“ și soții Reuniunea Făinarilor Cluj societate în comandită, cedentele din ambele acte de cesiune fiind una și aceeași persoană, iar o atare precizare respectiv rectificarea este admisibilă după art. 188 Proc. civ.:

Considerând că deși este exact, că în principiu, reclamantul din acțiune în calitate de stăpân al acțiunii, în baza dreptului de dispoziție, poate să o modifice acțiunea formulată în scris, cum va crede că este interesul său numai puțin însă este adevărat, că în scopul asigurării bunului mers al justiției, care ar fi periclilit dacă reclamantul în cursul judecătii ar schimba după bunul său plac materialul procesului, legiuitorul prin diferite dispozițiuni de procedură a fixat și data până la care o asemenea modificare poate avea loc:

Că în adevăr după art. 188 Proc. civ. în urma intrării în proces a pârâtului, reclamantul nu-și mai poate schimba acțiunea, decât cu consimțământul pârâtului, iar dacă acesta, fără a protesta contra schimbării, intră în desbaterea orală a acțiunii schimbate, nu se mai poate opune la schimbarea acțiunii;

Considerând însă că nici acest art. și nici altul în procedura civilă, nu arată cazurile cari au efect modificator de acțiune, ci prin art. 188 Proc. civ. se prevede printre altele sub cifra 1, că nu se va considera ca schimbare de acțiune dacă reclamantul fără a modifica dreptul valorificat prin acțiune, aduce fapte noi pentru întemeierea aceluia sau corectează pe cele aduse:

Că din interpretarea acestui text, rezultă că schimbarea de acțiune subsistă de câte ori dreptul valorificat prin acțiune s'a modificat și întrucât dreptul reclamat prin acțiune se identifică prin însuși obiectul procesului, urmează de aci, că nu poate fi vorba de schimbarea acțiunii, decât atunci când împrejurările de fapt cari rezidă la baza dreptului valorificat prin acțiune au fost schimbate cu altele noi, cari sunt de natură de a servi ca temelie juridică al unei alte acțiuni.

Că prin urmare, dacă reclamantul prin faptele noi invocate, nu desistă dela dreptul original valorificat prin acțiunea introductivă de instanță, ci dimpotrivă, prin ele numai întregeste sau precizează și mai mult dreptul valorificat prin acțiune, în asemenea caz poate subsista o modificare a acțiunii în sensul și spiritul art. 188 citat:

Că în asemenea condițiuni și față de situațiunea de fapt expusă, Curtea de Apel în mod greșit a atribuit actului al doilea de cesiune efect modificator de acțiune, deoarece prin el recurentele au tins numai să facă dovada, în urma obiecțiunilor intimatului; că firma „Reuniunea Făinarilor societate în comandită și Cooperativa Brutarilor Cluj“, care figurează ca cedentă în primul act de cesiune anexat la acțiune, este de fapt una și aceeași persoană

cu firma „Gluch Alexandru și soții Reuniunea Făinarilor societate în comandită“ care a semnat al doilea act de cesiune și ca atare acest din urmă act de cesiune, nu poate fi considerat, în spiritul art. 188 citat, de un fapt nou, prin care recurențele și-ar fi schimbat dreptul valorificat prin acțiune, ci din contră constituie un act și deci întrunește caracterele unui fapt nou prin care se corectează respectiv se precizează persoana cedentului din primul act. de cesiune, care constituie și servește drept bază juridică a acțiunii recurențelor.

Că dar, motivul V de casare este întemeiat, recursul urmează a fi admis și a se casa deciziunea atacată pe acest motiv, fără a se examina celelalte motive de casare, a căror cercetare în urma casării cu trimitere, a devenit inutilă:

Jurisprudențe penale

Curtea de Casație Secția II.

Decizia Nr. 399-37 Președinția Dlui N. Stănilă cons.

Lege mai blândă. Invocarea ei în fața Curții de Casație. Art. 3 c. pen. și 474 partea II-a pct. 8 pr. pen. Regele Carol al II-lea. Recurs admis.

Curtea de Apel Timișoara, prin deciziunea penală nr. 5244 din 1933 a condamnat pe M. P. la 6 luni reclusiune, pe baza art. 477 și 95 cod. pen. ardelean.

Faptul săvârșit de inculpat consta în aceea că în calitate de șef de post de jandarmi, în exercitarea atribuțiilor sale de ofiter de poliție judiciară, pe când cercetătorul săvârșit asupra lui T. B., a aplicat mai multe lovituri la tălpi, cu un corp contondent, bănuțului S. I. și martorului G. R., cu scopul de a-l constrânge să facă mărturisiri și declarații, cauzând astfel leziuni celui dintâi și o incapacitate permanentă de lucru celui de-al doilea.

În contra deciziunii de condamnare M. P. a declarat recurs, care a rămas pendinte în fața Inaltei Curți de Casație, după 1 Ianuarie 1937, când au intervenit noile coduri Regele Carol II.

În fața instanței de recurs s'au invocat dispozițiunile mai blânde ale noilor coduri.

Art. 289 din noul cod penal dispune că funcționarul public, care întrebuintează violențe, torturi sau orice alte mijloace ilegale de constrângere contra unui infractor sau contra unui martor sau expert, în scopul de a smulge mărturisiri sau declarații, comite delictul de cercetări abuzive și se pedepsește cu închisoarea corecțională dela unu la trei ani și interdicția corecțională dela unu la trei ani, dacă nu constituie o infracțiune mai gravă.

În conformitate cu art. 474 partea II-a pct. 8 din noul cod de procedură penală, hotărîrea este supusă casării când până la judecarea recursului a intervenit o lege mai favorabilă inculpatului.

Or, infracțiunea săvârșită de inculpat în luna Februarie 1932 este calificată crimă du-

pă codul penal ardelean (art. 477 cod. pen. ard.) și delict după noul cod penal (art. 289 cod. pen. Regele Carol II).

Deci, legea nouă fiind mai puțin aspră motivul II de casare este întemeiat și recursul urmează a fi admis casându-se deciziunea atacată cu trimitere la aceeași Curte de Apel pentru a aplica la măsurarea pedepsei, dispozițiunile noului cod penal.

Curte de Casație Secția II.

Dec. Nr. 363-37 Preș. Stănilă coac.

Motivele de recurs trebuiesc depuse cu trei zile înaintea primului termen de judecată. Termenul se socotește pe zile libere. Art. 96 alin. IV. și 481 pr. pen. Carol II.

Inculpatul C. L. A. a introdus recurs în susținerea căruia a formulat două motive de casare depuse la această Inaltă Curte sub nr. 2876 din 6 Februarie 1937.

Din partea Ministerului public s'a ridicat obiecțiunea, bazată pe dispozițiile art. 481 din noul cod de proc. penală Carol II, că aceste motive nu pot fi luate în considerare întru cât partea le-a depus cu mai puțin de trei zile înaintea primului termen care este fixat pentru astăzi 9 Februarie a. c., deci recursul urmează a se privi ca nemotivat și a se respinge.

Intr'adevăr, art. 481 din noul cod de procedură penală Carol II pus în aplicare la 1 Ianuarie 1937 dispune că „recursul trebuie motivat și desvoltat odată cu cererea de recurs sau printr-un memoriu deosebit, cu cel puțin trei zile înaintea primului termen de judecată. Orice depunere ulterioară este socotită tardivă.“

În ce privește calculul acestui termen de 3 zile prevăzut de art. 481, el urmează să se facă potrivit regulii stabilite de art. 96 alin. IV din același cod de procedură, adică să nu se socotească ziua, dela care începe și nici aceea în care se împlinesc termenul, cu alte cuvinte termenul trebuie considerat pe zile libere.

Nu interesează dacă este vorba de un termen prescris în favoarea sau în defavoarea inculpatului deoarece art. 96 nu face nicio distincțiune, ci se exprimă în mod general.

„Termenele prevăzute în prezentul cod se socotesc... etc.“, ceea ce înseamnă că același principiu devine aplicabil și în cazul art. 481, iar pe de altă parte, interpretarea de mai sus, care obligă pe recurent să-și motiveze recursul cu cel puțin 3 zile libere înaintea primului termen de judecată corespunde însuși spiritului în care a fost concepută menționata dispozițiune, scopul legiuitorului fiind de a lăsa părților interesate precum și Ministerului public trei zile întregi în cari să poată lua cunoștință de motivele de casare și să prepare concluziunile lor în proces.

În specie, recurentul depunând motivele sale abia în ziua de 6 Februarie a. c. această depunere s'a făcut cu neobservarea dispozițiunii art. 481 din codul citat, astfel încât incidentul de tardivitate este întemeiat și deci motivele de casare se înlătură din discuțiune, respingându-se recursul.

Jurisprudențe la alte legi.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III-a
Dec. Nr. 1946/35 Preș. d-lui V. Erbiclanu cons.

Legea contractelor de muncă. Obligațiuni de ordine și de disciplină prevăzute de întreprindere. Nerespectarea lor de salariat. Culpă. Desființarea contractului individual de muncă. Art. 51 și 74 din legea contractelor de muncă.

CURTEA.

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs rezultă că, reclamantii F. Sz. și G. Sz., mecanici, prin acțiunile lor introduse la Judecătoria Mixtă Suceava, contra părții Fabrica de zahăr S. A. în Ițcani, au cerut obligarea părții la plata — primul a sumei de 82.620 lei, secundul a sumei de 83.870 lei — pentru ruperea intempestivă a contractului de muncă încheiat cu ei.

Judecătoria prin cărțile de judecată nr. 314 și 398, pronunțate în ziua de 11 Mai 1933, a respins ambele acțiuni, găsimd că reclamantii s'au făcut vinovați de acte de nedisciplină, care a autorizat pe părți să-i poată concedia fără preaviz conform cu art. 51 și 74 din legea contractelor de muncă:

Tribunalul Suceava s. I-a, prin sentințele nr. 97 și 97 bis — atacate cu prezentul recurs — a menținut cărțile de judecată respingând apelurile reclamantilor.

Considerând că în legătură cu acest motiv de recurs, tribunalul, în temeiul depunerii martorilor și a interpretării fără denaturare a pieselor dela dosar, constată în fapt că, introducerea ceasului de control nu este alta decât o măsură de ordine și de disciplină:

Că, față de aceste stabiliri, tribunalul argumentează că susținerile reclamantilor, cum că ceasul de control a fost introdus în scop ca părți să aibă o cauză pentru rezilierea contractului încheiat cu ei, nu are niciun temei:

Considerând că constatările sus arătate, fiind făcute prin o justă interpretare și apreciere a pieselor dela dosar și a probelor administrate, motivul referitor la eroare gravă de fapt și denaturarea convențiunii, prin care se combate dreptul de apreciere și interpretare al instanței de fond, este neîntemeiat, el raportându-se la chestiuni de fapt suficient motivate, necenzurabile de Inalta Curte:

Având în vedere că potrivit dispozițiilor art. 51, alin. b din legea contractelor de muncă; salariatul este obligat de a se conforma dispozițiilor de ordine și de disciplină stabilită de întreprindere;

Având în vedere că art. 74 alin. c din aceeași lege, prevede că între cazurile limitativ enumerate de acest text, pentru desființarea contractului individual de muncă, este și acela de culpă din partea uneia din părți în executarea obligațiilor legale sau contractuale;

Având în vedere că, în spetă, atât prima instanță, cât și instanța de apel, în baza depozitiilor martorilor audiati, constată în fapt și motivează că recurenții de azi au săvârșit o

culpă în îndeplinirea obligațiilor lor legale, prin faptul să s'au opus dispozițiilor de ordine și disciplină stabilite de părți — intimata, respingând cu îndârjire de a marca la ceasul de control introdus de numita;

Considerând că în asemenea situațiune de fapt și față de dispozițiunile art. 74 mai sus citat, tribunalul a făcut o bună aplicațiune și interpretare a acestui text de lege, când a considerat desființat deplin drept contractul individual de muncă existent între recurent și intimată, numitul text necerând pentru desființarea contractului o culpă gravă, ci pur și simplu culpa uneia din părți, în spetă a recurenților;

Că, rău și fără temei legal, se plâng recurenții că tribuanul ar fi violat art. 79 alin. III din legea contractelor de muncă, când tribunalul nu s'a sprijinit pe acest text de lege, pe care nici n'avea de ce să-l aplice — căci, acesta tratând — ca următor art. 78 din lege — despre materia contractelor de muncă cu durată nedeterminată, nu era aplicabil în spetă, unde este vorba de un contract cu durată determinată;

Că, de asemenea, rău și fără temei se plâng recurenții de o gresită interpretare și violare a art. 56 alin. II din legea contractelor, pe care, cu drept cuvânt, nu l'a aplicat de loc tribunalul; că, întradevăr, acest text de lege dă patronului facultatea să aplice amenzi în caz de neexecutarea dispozițiilor de ordine și disciplină, dar nu îl obligă la aplicarea lor, — patronul putând fi liber să aplice amenzi sau să facă uz de celelalte drepturi ale sale legale, în cazul când intervin asemenea acte de indisciplină, — cum de altfel a procedat în spetă;

Că, rău se plâng recurenții că tribunalul n'a executat jurnalul din 7 Decembrie 1933, — tribunalul, în temeiul § 463 combinat cu 277, alin. 2 din proc. civ. buc., având dreptul de a nu mai lua în cercetare zisul jurnal; de altfel executarea acelui jurnal devenea inutilă soluționării cauzei, în spetă interesând culpa simplă — pe care a și constatat-o tribunalul în sarcina recurenților, — și nu culpa gravă, menționată în citatul jurnal;

Că, dar și motivul II de casare este în întregime neîntemeiat, așa că, recursul urmează a se respinge.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul, etc.

Curtea de Cas S. I-a

Dec. No. 1062 Preș. E. Bănescu cons.

Vânzări cu pact de răscumpărare din partea sătenilor. Situația juridică a acestor convențiuni sub leqile de conversiune din 1932 și 1933. Acțiune intentată pe baza leqii de conversiune din 1932 și rezolvată sub leqea din 1933. Se aplică leqea din 1933.

Art. 44 din legea pentru asanarea datorii-
lor agricole din 19 Aprilie 1932 prevede că
vânzările cu pact de răscumpărare ale săte-
nilor, referitoare la bunurile cuprinse în acea-
leqe, se vor putea rezilia în cazul când vânzări-

torul va beneficia de dispozițiunile acelei legi, deci, asemenea contracte nereziliindu-se de drept, ci numai la cerere, nimeni nu poate invoca vreun drept câștigat bazat pe dispozițiile acestei legi, câtă vreme n'a intervenit o hotărâre judecătorească.

În speță, recurentul introducând acțiune în reziliere sub regimul legii dela 19 Aprilie 1932, dar neobținând hotărârea sub regimul acelei legi, ci pricina venind spre judecată sub regimul legilor ulterioare cari reglementau această materie și cari au abrogat dispozițiunile din legile anterioare, urmează că soluțiunea nu putea fi dată decât conform normelor cuprinse în legea în vigoare la data pronunțării; or, legea dela 14 Aprilie 1933 în vigoare la data pronunțării considerând contractele de vânzare-cumpărare cu pact de răscumpărare ca contracte deghizate de împrumut și dispunând ca vânzătorii să fie repusi de drept în folosința proprietăților, dar numai dacă termenul de exercitare a dreptului de răscumpărare n'a expirat la publicarea legii, urmează că și în speță recurentul putea beneficia de dispozițiunile acestei legi numai în cazul când la 14 Aprilie 1933, data publicării legii, termenul de răscumpărare n'ar fi fost expirat.

Recurentul nu poate invoca vreun drept câștigat în baza art. 15 din legea dela 25 Octombrie 1932, care nu prevedea niciun termen pentru socotirea contractelor de vânzare cu pact de răscumpărare ca contracte deghizate de împrumut, deoarece această dispozițiune a fost abrogată prin art. 44 din legea dela 14 Aprilie 1933, iar sub regimul ei recurentul n'a obținut hotărârea judecătorească.

Astfel fiind și întru cât în speță este constant că acest termen de răscumpărare a expirat la 4 Septembrie 1932, deci cu mult înainte de data publicării legii din 1933, Curtea de apel a făcut o bună aplicare a art. 22 din legea dela 14 Aprilie 1933, și n'a putut viola niciun text din legile din 19 Aprilie și 26 Octombrie 1932 și n'a putut comite eroare grosieră de fapt când a respins acțiunea; iar din moment ce acțiunea trebuia respinsă ne consideratiunea de mai sus, omisiunea Curtii de apel de a se pronunța asupra tuturor susținerilor recurentului în legătură cu această chestiune nu este esențială, deoarece chiar dacă s'ar fi pronunțat asupra lor, soluțiunea pricinii nu putea fi alta.

Inalta Curtea de Cas. și Justiție S. III.

Dec. Nr. 1766/35 Preș. d-lui D. G. Lupu preș.

Legea conversiunii. Comerciant. Concordat preventiv admis în principiu. Apel contra jurnalului de admitere de către creditor. Inadmisibilitate. Art. 50 din legea pentru reglementarea datoriilor din 7 Aprilie 1934, Art. 4, 5 și 6 din legea concordatului preventiv.

CURTEA,

Având în vedere decizia atacată cu recurs din care se constată că Tribunalul Olt, prin jurnalul nr. 10463 din 23 August 1934, a admis în principiu cererea făcută de comerciantul I. C. C., în baza art. 50 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole de a se convoca

creditorii săi în vederea aranjării datoriilor sale, oferind creditorilor o cotă de 30% din acele datorii, pe termen de 5 ani;

Că, I. C. — azi recurent — în calitate de creditor, a atacat acest jurnal cu apel, iar Curtea de Apel Craiova, fără a constata că apelul în contra zisului jurnal de admitere în principiu a cererii comerciantului, făcut în baza art. 50 din legea citată, de a se convoca creditorii în vederea aranjamentului propus, este inadmisibil și a-l respinge ca atare, a judecat acel apel în fond și l'a respins pentru motivele arătate în decizie și anume că sus zisul comerciant poate beneficia de dispozițiunile art. 50 citat;

Că recurentul, I. C. a făcut recurs în contra acelei decizii susținând că, debitorul comerciant nu beneficiază de dispozițiunile art. 50, iar Curtea de Apel decidând contrariul a violat sus zisul text de lege;

Având în vedere că această Inaltă Curte, prin jurnalul din 17 Ianuarie 1936, a ridicat din oficiu chestiunea de a se ști dacă apelul făcut de creditorul I. C. contra jurnalului Tribunalului Olt din 23 August 1934, prin care se admite în principiu cererea făcută de comerciantul I. C. C., în baza art. 50 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole, este sau nu admisibil și a fixat pentru astăzi 23 Octombrie 1936 când părțile desi au avut termen în cunoștință, nu s'au prezentat;

Având în vedere că art. 50 citat, după ce fixează condițiunile pentru comerciantii, industriașii și societățile comerciale spre a putea invoca beneficiile acelei legi, în alin. III prevede normele ce aceștia trebuie să urmeze pentru a obține aceste beneficii, dispunând că în procedura acestui text se vor aplica toate dispozițiunile legii concordatului preventiv, relativ la convocarea creditorilor, la verificarea creanțelor și la votul creditorilor.

Că dar, acest text trimitând la toate dispozițiunile din legea concordatului preventiv, în ce privește procedura de urmat pentru convocarea creditorilor, verificarea creanțelor și votul creditorilor, urmează a se aplica toate dispozițiunile din art. 4, 5 și 6 din legea concordatului, adică și acele referitoare la căile de atac prevăzute în aceste texte;

Considerând că, potrivit art. 5, contra ordonanțelor prezidențiale prin care se admite cererea în principiu, creditorii nu au dreptul de apel, de unde rezultă că nici jurnalul din speță, prin care s'a admis cererea comerciantului întemeiată pe art. 50 din legea dela 7 Aprilie 1934 nu este susceptibil de a fi atacat prin apel de un creditor;

Că, prin urmare, Curtea de Apel fiind sesizată cu un apel făcut de creditorul I. C. în contra jurnalului Tribunalului Olt din 23 August 1934, prin care s'a admis în principiu cererea comerciantului — debitor — I. C. C., întemeiată pe art. 50 citat, era dator să constate că acel creditor nu va avea calitatea de a face apel și să-l respingă ca atare, iar nu să judece în fond, violând art. 50 mai sus arătat.

Că, dar, motivul ridicat din oficiu urmează a se admite, a se casa decizia atacată cu re-

curs, iar în fond, pentru aceleași considerațiuni, a se respinge apelul ca inadmisibil;

Pentru aceste motive, Curtea admite motivul ridicat din oficiu, etc.

Curtea de Cas. S. I-a
Dec. Nr. 1956/36 Preș. E. Bănescu cons.

Clauze rezolutorii prevăzute în convențiile părților. Legea din 1934 nu le-a desființat, a modificat numai termenele și condițiunile convențiunii.

Legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934 n'a ridicat părților dreptul pe care îl au, conform clauzei rezolutorii exprese prevăzută în contract, de a cere rezilierea convențiunii de vânzare pentru neplata restului de pret.

Însă această lege schimbând termenele și în parte condițiunile stipulate în convențiunea părților, dreptul de a cere rezilierea convențiunii de vânzare pentru neplata prețului, a rămas neatins, exercitarea lui urmând însă a se face în raport cu această modificare a termenelor și condițiunilor convențiunii, așa cum a fost stabilită de legea în discuțiune.

Prin urmare în speță, intimații cerând rezilierea contractului de vindere-cumpărare încheiat cu recurenta, conform clauzei rezolutorii din contract, pentru neplata restului de pret și această invocând în apărare beneficiile legii lichidării datoriilor din 1934, în sensul de a plăti restul de pret conform dispozițiunilor acestei legi, Curtea de apel nu putea decât printr'o rea interpretare a legii, să-i respingă cererea pe motiv că zisa lege n'a suprimat clauza rezolutorie din contract, căci ea urmând să opereze asupra condițiunilor, așa cum au fost modificate prin legea asanării datoriilor, era necesar să examineze această cerere în legătură cu dispozițiunile legii lichidării ceea ce însă n'a făcut.

În afară de această, în legătură cu susținerile intimaților formulate prin acțiune că în Iunie 1933, în urma unei înțelegeri între dânsii, recurenta le-a predat două cambii în valoare de 77.000 lei, obligându-se prin acesta la plata sumei restante din prețul de cumpărare și că această înțelegere având loc sub regimul legii conversiunii din 1933, conform art. 74 din legea din 1934, urmează a-și produce efectul, recurenta a susținut în apel că intimații nu mai pot cere rezilierea contractului și au cerut complectarea probei administrate la tribunal spre a dovedi că în executarea tranzacției a și predat intimaților cambiiile prevăzute de art. 15 din legea asanării datoriilor din 1933, care impune debitorilor să dea cambii.

Totuși Curtea de apel n'a ținut seama de chestiunea ridicată de recurentă și i-a respins ca inutile și neconcludente probele cerute ceea ce constituie un exces de putere față de princi-

piul stabilit că legea asanării se aplică și datoriiilor rezultând din contracte cu clauză rezolutorie expresă, în condițiunile expuse mai sus

Recenzii.

GAJURILE CIVILE ȘI COMERCIALE. — *Problema validității lor, din punctul de vedere al condițiunilor de formă și fond. — Îndrumări și observațiuni practice de contencios bancar și comercial, de TRAIAN ALEXANDRESCU, avocat, fost Decan al Baroului Ilfov.*

Prețul 40 lei.

Depozitul a ziarul „Legea”, str. I. G. Duca, 47, București și la principalele librării din Capitală.

Fără îndoială, gajurile au un mare rol în viața bancară legată de siguranța creditului. Aceasta mai ales în timpurile prin care trecem când debitorii de rea credință, din nefericire în număr cam mare, voesc să profite de situația turburată în care se găsește viața economică a țării, grăbindu-se fără scrupul, să facă tot felul de contestațiuni să invoace tot felul de excepțiuni de nulitate în dauna creditorilor și spre profitul lor, fie chiar cât de injust. Gajul a rămas forma de credit, care pune la adăpost în mare măsură pe creditor.

Pătruns de această importanță, eminentul jurist Dr. Traian Alexandrescu, avocat, fost decan al baroului Ilfov și-a propus ca printr'o mică broșură să pue la îndemâna institutelor de credit și în fine ori cărui cetățean ce poate fi creditor, îndrumări și observațiuni practice relativ la creditul asigurat prin gajuri.

Constituirea gajurilor trebuie să îngrădite cu anumite reguli, care scapate din vedere, viciază forma de împrumut cu gaj, și-o face infructuoasă scopului urmărit de creditor. De aceea, Dr. avocat Traian Alexandrescu, deslușește în mod metodic ce anume trebuie să se aibă în vedere la constituirea gajului, tratând condițiile exterioare de formă și pe cele de ordin intrinsec al valabilității constituirii de gaj arătând: obligațiunile creditorului gajist, cazul când gajul garantează creanțele mai multor creditori, posibilitatea creditorului de a subgaja lucrurile date în gaj, vorbește despre gajurile de mărfuri ce se găsesc în magazin; despre gajarea fondurilor de comerț; despre gajurile partidelor sau stocurile izolate de mărfuri; despre gajul mărfurilor aflate în antrepozite, magazii de cale ferată, vapoare sau în curs de călătorie; despre modul cum trebuie asigurate mărfurile puse în gaj; despre gajurile constituite de comercianții streini în porturi; despre gajul asupra mașinilor industriale și în special de cele din Ardeal; gajul asupra lemnului, cambiilor, acțiunilor și titlurilor la purtător sau nominative; în fine cesiunea ca titlu de gaj etc.

Am enumerat toate acestea spre a demonstra și mai mult importanța lucrării Dlui avocat Traian Alexandrescu.

Nu găsim destule cuvinte să recomandăm această lucrare, de așa mare interes atât pentru creditorii particulari, cât și pentru instituțiile de credit și mai ales pentru juristii care vor fi chemați să dea consultații și să se prezinte în fața instanțelor judecătorești pentru susținerea intereselor legate de această instituție de drept numită „Gaj”.

I. Mănescu